(המשך מעמוד 37)

וכך ראיתי את הדברים גם מנסיון בעבודה.

הד"ר ספר היא פסיכולוגית קלינית שהתמחתה גם בסקסולוגיה. היא ערכה מחקרים רבים בנושא מיניות האדם ומעבירה קורסים ברמות שונות בנושאים אלה. במשך תקופה מסויימת, עד שהיתה לראש החטיבה ללימודי־האשה, התעסקה גם בפרקטיקה ובפיתרון בעיות מיניות.

בזמנו, אומרת ספר, ערכתי מחקר עם כמה עמיתים למיקצוע ומצאנו שנשים שיש להם בעיות בתיפקוד מיני, הדברים קשורים בדרך־כלל בסטריאוטיפים. נהוג שהגבר תמיד יוזם, התהליך המיני חוזר על עצמו. משתמשים לרוב במצב המקובל שהגבר למעלה והאשה למטה, ואז הפתיחות לנסות מצבים שונים היא שמראה על פתיחות מינית ועל הסתגלות יותר טובה.

● 105 הנשים שענו בארץ על השאלון הן מאוד מיוחדות?

הן פתוחות וליברליות.

● אבל הן בעצם לא מייצגות שום דבר.

הן מייצגות את אלה שהיו מוכנות להשתתף בסוג הזה של המחקר, 10 אחוז מאלה שיש להן השכלה גבוהה והיו מוכנות לענות.

לפני מספר שנים עשינו מחקר כדי לברוק מה שונה בין אלה שפונות לטיפול ויש להן בעיות מיניות לבין אלה שאין להן בעיות. שלחנו אלף מיכתבים לזוגות שעובדים או לומדים באוניברסיטה או בטכניון, כולל סטודנטים, מרצים, עובדי מזכירות ושרתים.

הסברנו שזה מחקר מדעי ורצינו לדבר לא רק על החיים המיניים, אלא על כל מיסגרת קשר־הנישואין, ולא היתה הסכמה להשתתף במחקר. ואז ניסינו בדרך אחרת — לקחנו מידגם שמייצג אוכלוסיה שפנתה לטיפול. ניסינו ללכת לשכונות־המגורים של הפציינטים ולחפש שם אנשים שאין להם בעיות־בחיי הנישואים ושלא היו בטיפול פסיכולוגי. 50 אחוז מאלה שפגינו אליהם דרך הטלפון לא היו מוכנים להשתתף במחקר. ובין אלה שהסכימו, ראינו שהם בעלי השכלה גבוהה יותר. מבין אלה שאמרו שאין להם בעיות בחיי־הנישואין, כשהם ענו על השאלון, הם ענו שכרגע יש להם בעיות בחיי־המין.

● מה זה אומר?

אולי זה אומר שחיי־המין הם חלק חשוב. אבל זה פחות רלוונטי ולא חייב להשפיע על הקשר הטוב שיש ביניהם.

מאלה שסיפרו שאין להם בעיות, 60 אחוז מהנשים אמרו שבעבר היו להן בעיות להגיע לאורגזמה ו־25 אחוז מהגברים סיפרו שהיו להם בעיות בתיפקוד המיני.

מחקרים מראים שנשים שלא מגיעות לאורגזמה בתחילת הנישואין של־הן, יש עליה אחרי 5 שנים ואחרי 10 שנים יש עליה גדולה יותר. כלומר המצב משתפר.

המחקר של שתי הסטודנטיות נערך בחורף שעבר והסתיים באביב. פרטים אינפורמטיביים על המחקר ותוצאותיו פורסמו בפעם הראשונה בירחון נעמת. שיצא לאור בסוף חודש נובמבר השנה.

מייד בתחילת המאמר בירחון כתוב במפורש: „הנתון המעניין ביותר של המחקר עלה לאורדווקא בהתשובות, אלא מהיעדרן. למרות שהשאלונים לא ביקשו מהמשיבות לציין את שמן ולא היתה דרך לזהותן, העדיפו רבות מהן לא לענות כלל על השאלונים. יש לציין כי מתוך אלה שסירבו לענות, רובן קראו את השאלון ורק לאחר־מכן סירבו, כשבודדות ענו רק על החלק הראשון ולא נתנו תשובות לשאלות אחרות."

ולמרות זאת, כשהזכירו העיתונים היומיים את המחקר והתייחסו למאמר בירחון נעמת, לא דייקו בפרטים ולא טרחו לקרא את הנאמר בירחון.

אירגון נעמת קשור וממנן את קורסי המבוא בחטיבה ללימודי־האשה באוניברסיטת חיפה. החטיבה קיימת שלוש שנים, והיא יוזמה של קבוצות מרצים.

הרעיון עלה אחרי כינוס בינלאומי שנערך באוניברסיטת חיפה ב־1981. נושא הכינוס היה „אוגנות נשים — מגמה חדשה". הכינוס עורר התעניינות רבה, ובנוסף ל־600 החוקרים שהגיעו מ־36 ארצות, נשלחו עוד 200 תקצירים ומאמרים בנושא ממדענים בארץ. אחת המסקנות של הכינוס היתה שבקורסים אוניברסיטאיים רגילים יש פעמים רבות הזנחה במחקר על חיי האשה וה־מישפחה. רוב הדרגש במחקרים הוא על הצד הפעיל של הגבר, בעיקר כשמדברים על פוליטיקה ומילחמות.

באוניברסיטה העברית בירושלים קיימת חטיבה לתיפקודי־מין. בארצות־הברית יש לפחות 400 חטיבות כאלה, ובאוניברסיטות רבות אפשר להתמחות ולהגיע לתואר השלישי רק בנושא האשה.

בחטיבה לחקר האשה באוניברסיטת חיפה יש 26 קורסים, בהם לומדים סטודנטים מכל החוגים, כש־10־15 אחוז מביניהם גברים.

● זו חטיבה סמיניסטית?

אני חושבת שכן. רוב הנשים שמלמדות את הקורסים רואות חשיבות לדעת כמה שיותר על שני המינים. אבל אין קו אחיד — לכל אחד, או אחת, הגישות שלו.

● את סמיניסטית?

אני מגדירה את עצמי כפמיניסטית.

● באת מארצות־הברית כפמיניסטית?

אני באתי לפני 17 שנה, אז לא היתה תנועה פמיניסטית, ואני הייתי פעילה בתנועה לזכויות־האזרח.

● באת לארץ לפני שזה התחיל, הפסדת את כל האקשן?

לא. כי הייתי מעורבת בתנועה הפמיניסטית בארץ.

● זה אותו הדבר?

לא. בארץ לא היתה מודעות כל־כך לנושא.

● הם התקדמו יותר מאי־תנו?

נכון.

● למה?

המצב הביטחוני הוא כזה שבכל פעם שהיתה מצוקה בארץ, החשיבות של דברים כאלה כמו פמיניזם ירדו מסדר העדיפויות. בכל פעם שהיו דיונים על זכויות האשה, התייחסו לזה כאל דבר מישני, שמטפלים בו רק כשאין בעיות אחרות.

● מה שקרה בארץ בשבוע האחרון, בעיקר בעיתונות וב־ציבור, בעיקבות פירסום המחקר, עשה טוב או רע?

בסופו של דבר זה עשה רע. כי זה כמו איזה בדיקה של פסיכולוגים — אנשים כתבו על העבודה בלי לקרוא בכלל את המאמר והכניסו כל מיני דברים שלא היו. הן מעולם לא אמרו שזה מייצג את כלל האוכלוסיה של הנשים בארץ. באחד העיתונים אמרו שהנשים כאן יותר שמרניות וזו אחת המסקנות, אבל בעיתון אחר אמרו שהנשים כאן יותר ליברליות מהנשים האמריקאיות.

● זה מראה על בורות?

אני חושבת שכן.

● אולי על סחר או מבוכה?

יכול להיות. כנראה הרבה אנשים לקחו את התוצאות באופן אישי.

● מה זאת אומרת, הם הלכו מייד לבצע?

כשדיברו על זה שרוב הנשים בארץ לא נהנות מחיי־המין שלהן, זה מאוד פגע באנו של הרבה מאוד גברים.

● דברים כאלה פותחים אנשים או סוגרים אותם?

אני חושבת שטוב שמדברים על הנושא, כי יש הרבה בורות. למרות שנהוג לקבל את העובדה שהרבה נשים לא נהנות מחיי־המין שלהן, אולי פתיחת הנושא גרמה להרבה זוגות לדבר ביניהם על הנושא ואולי זה פתר כמה בעיות.

במחקר שעשינו לפני כמה שנים, אנשים שהיו להם בעבר בעיות, הצליחו למצוא פיתרונות כשהיו פתוחים יותר לדבר אחד עם השני וניסו לעזור אחד לשני.

● את עובדת בפרקטיקה פרטית?

עבדתי הרבה שנים, אבל מאז שאני ראש החטיבה לא היה לי זמן לעבוד באופן פרטי. עבדתי תקופה מסויימת גם בתחנה לטיפול בבעיות מין בבית־החולים רמב"ם. כרגע אני מתעסקת בעיקר במחקר ובצד האקדמי של הדברים. תקופה מסויימת גם נתתי הרצאות בבתי־ספר תיכוניים בחיפה.

● מדוע הפסקת?

כי זה דורש זמן וכרגע אין לי זמן. מאז שאני מנהלת את החטיבה בתפקידים גדולים, זה מוריד את היכולת שלי להתעסק לדברים אחרים.

● אבל חינוך מיני לנוער זה אולי אחד הדברים החשובים ביותר.

האמת היא שיש התעניינות של מישרד־החינוך בנושא. אבל זה עדיין תלוי מאוד במנהל בית־הספר עצמו. מהעבודה הקלינית שלי אני רואה שהבסיס להרבה בעיות קשור לבורות המינית ולידע לא נכון על הפיסיולוגיה ומיבנה־הגוף, ועל הטכניקות וההכרלים בתיפקוד המיני של האשה וה־

הכותרת בעיתונים היומיים
כולם סילפו את המסקנות

אתה רוצה לאבד חבר?
בקש ממנו את ה- LAMY שלו.

LAMY
זה כבר קו אחר.

טריגון/עיצוב קידר